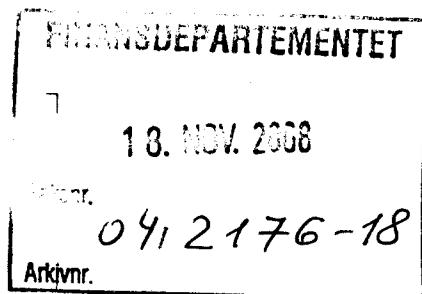

ØYGARDEN KOMMUNE

Det kongelige finansdepartement
Postboks 8008
0030 OSLO

Dykkar ref.
04/2176

Vår ref.
08/2000-12/K1-232/TSA

Stad/Dato:
17.11.2008

EIGEDOMSKATT I SJØ - UTTALE FRÅ ØYGARDEN KOMMUNE

Viser til Finansdepartementets høringsnotat datert 20.12.08, om forslag på endret grense for utskriving av eiendomsskatt i sjøområdet med høringsfrist 02.12.08.

Øygarden kommunestyre behandlet saken i møte den 05.11.08, og vedtok enstemmig:

1. Øygarden kommunestyre ber Finansdepartementet trekke lovforslaget om endret grense for utskriving av eiendomsskatt i sjø.
2. Kommunen sin uttale er som vist i saksframstillingen i denne saken.

Bakgrunn for uttalen.

Øygarden kommune har skattlagt installasjoner i sjø fra 1987, ved etableringen av Stureterminalen. Kollsnesanlegget ble skattlagt første gang i 1992. Ledningene har hele tiden inngått i beskatningsgrunnlaget ut til det som til enhver tid har vært norsk territorialgrense.

Øygarden kommune vil tape ca 10 millioner kroner i eiendomsskatt i 2009, og ytterligere ca 1 millioner kroner i årlig inntektstap ved utbygginga av det planlagte tredje gassrør fra Troll. Ved mulige andre utbyggingar eller anlegg innen energi og/eller petroleumsvirksomhet utenfor grunnlinjen vil kommunen få ytterligere inntektstap.

Øygarden kommune sin uttale.

I. INNLEDNING

Øygarden kommune vil sterkt fraråde at det blir innført en lovbestemt grense for utskriving av eiendomsskatt på kystkommunene sine sjøterritorier.

For 25 år siden fremmet departementet også forslag om å begrense beskatningsretten på kommunene sine sjøterritorium. Den gang mente departementet at grensen burde trekkes ved marbakken. Departementet måtte imidlertid trekke forslaget tilbake. Nå, etter en langvarig og fast beskatningspraksis i det mellomliggende tidsrom, etter Gulen-dommen i Høyesterett i 2002 og etter at eiendomsskattelovens § 3 ble endret i 2006, med virkning for skatteåret 2007, bør forslaget i alle fall trekkes tilbake. Endringen i eiendomsskattelovens § 3 innebærer at kommunene nå har anledning til å skrive ut eiendomsskatt i hele kommunen.

Spesielt for Øygarden kommune sitt vedkommende vil departementets forslag, om det blir vedtatt, innebære at kommunen taper store beløper i eiendomsskatt. Generelt ligger det et stort inntektspotensial for en rekke kystkommuner i fortsatt å kunne beskatte installasjoner mellom grunnlinjene og territorialgrensen på 12 nautiske mil. Dette gjelder spesielt for de kystkommunene som har ledninger for olje og gass på sitt sjøterritorium mellom offshoreinstallasjoner og landbaserte anlegg. I framtiden kan også for eksempel vindmøller eller vindmølleparker på denne delen av kommunene sine sjøterritorier bli viktige objekter for eiendomsskatt.

II. BESKATNINGSPRAKSIS

Øygarden kommune mener at departementet må ta hensyn til den langvarige og faste beskatningspraksisen for olje- og gassledninger ut til det som til enhver tid har vært den norske territorialgrensen. Dette er en praksis som er blitt akseptert av spesielt resurssterke skattytere, som i Øygarden kommune er Statoil-Hydro ASA, Gassco og Norsk Hydro ASA. Det er spesielt vanskelig for Øygarden kommune å forstå at departementet foreslår begrensning av kommunenes beskatningsrett mellom grunnlinjen og territorialgrensen når departementet, i forslaget om at alle fiskeoppdrettsanlegg nå skal være objekt for eiendomsskatt, blant annet nyter som begrunnelse at "Etter departementets vurdering er det uheldig at avstand til land og måten anleggene forankres på skal være avgjørende for om anlegget kan pålegges eiendomsskatt eller ikke." I motsetning til det som kan være tilfelle for såkalte frittflytende fiskeoppdrettsanlegg er olje- og gassledninger som kjent stedbundne anlegg, og uten tvil både "fast eiendom" og "verk og bruk" i eiendomsskattelovens sin forstand.

III. SITUASJONEN I ØYGARDEN KOMMUNE

I Øygarden kommune er det 2 store landbaserte anlegg som har ledninger for henholdsvis olje og gass på kommunen sitt sjøterritorium utenfor grunnlinjen. Det er Stureterminalen og Kollsnesterninalen. Stureterminalen ble etablert først. Begge anleggene er blitt beskattet som objekt for eiendomsskatt fra før de var ferdig utbygget og satt i drift. Stureterminalen ble beskattet første gang i 1987. Kollsnesterninalen ble beskattet første gang i 1992. For begge anleggene sitt vedkommende har også ledningene for olje og gass, så snart de har vært anlagt, inngått i beskatningsgrunnlaget til enhver tid. Ledningene har hele tiden inngått i beskatningsgrunnlaget ut til det som til enhver tid har vært den norske territorialgrensen. Opprinnelig var den 4 nautiske mil. Som kjent ble også den norske territorialgrensen utvidet fra 4 til 12 nautiske mil med virkning fra 01.01.2004.

Både for Stureterminalen og Kollsnesterninalen ble det i 2004 foretatt omtakseringer hvor takstgrunnlaget for olje- og gassledningene ble endret fra 4 til 12 nautiske mil med virkning for skatteåret 2004. Norsk Hydro ASA, som skattedebitor for Stureterminalen, aksepterte omtakseringen. Gassco og Statoil-Hydro ASA, som skattedebitorer for Kollsnesterninalen, inklusiv import- og eksportørledningene, aksepterte den ikke. Begge de 2 sistnevnte selskapene begjærte ny behandling for takstnemnda, en fremgangsmåte som formannskapet i kommunen på takstnemnda sin anbefaling hadde godtatt. For å få etablert nytt takstgrunnlag allerede fra 2004 ble takstnemndas første takst avhjemlet innenfor tidsfristen i eiendomsskattelovens § 14, uten at alle relevante forutsetninger for taksten var fullstendig avklart fra skattyterne sin side. Også i forbindelse med sin andre realitetsbehandling av saken fastholdt takstnemnda sin oppfatning av beskatningsretten. Takstnemnda mente fortsatt at alle

ledninger innenfor den nye territorialgrensen skulle beskattes. Statoil-Hydro ASA og Gassco begjærte overtakst. Også overtakstnemnda kom til samme resultat som takstnemnda. Ingen av de 2 nevnte skattyterne har anlagt søksmål mot kommunen for å få underkjent omtaksringen som ble foretatt i 2004.

I 2007 gjennomførte Øygarden kommune ny alminnelig taksering. Ingen av terminaleierne bestred at kommunen hadde rett til å beskatte ledningene ut til 12 nautiske mil. I motsetning til Norsk Hydro ASA begjærte både Gassco og Statoil-Hydro ASA overtakst, men det var på annet grunnlag.

IV. NÆRMERE OM BESKATNINGSRETTE

Øygarden kommune har i en årrekke beskattet olje- og gassledninger på kommunen sitt sjøområde fordi man mener disse ledningene er objekt for eiendomsskatt, som man har både rett og plikt til å beskatte. Den rettslige begrunnelsen er i samsvar med premissene i Høyesterett sin dom i ankesaken mellom Gulen kommune og Firda Sjøfarmer av 14.11.2002, inntatt i RT 2002 side 1411 flg, hvor 2 av de øvrige 4 dommerne sluttet seg til førstvoterende sine synspunkter på eiendomsskatteoven sitt virkeområde. Førstvoterende la til grunn at eiendomsskatteoven også kommer til anvendelse på kommunen sitt sjøområde.

Dette er det nærmere gjort rede for i overtakstnemnda for eiendomsskatt i Øygarden kommune sine premisser i overtaksten som Gaasco og Statoil-Hydro ASA begjærte. Ettersom innholdet i takstprotokollene er taushetsbelagt vil kommunen ikke sitere fra noen av takstene med mindre departementet ber om at det blir gjort, eventuelt etter at de to selskapene har samtykket i det.

Generelt må imidlertid kommunen kunne anføre at

- Fram til utvidelsen av territorialgrensen fra 4 til 12 nautiske mil har det vært skrevet ut eiendomsskatt på eiendomsskattepliktige anlegg som har ligget i sjøen innenfor den gamle grensen på 4 nautiske mil i de kommunene som har skrevet ut eiendomsskatt på verk og bruk. Dette har i hvert fall skjedd siden tidlig på 1980-tallet, da de første rørledningene inn mot Kårstø ble anlagt.
- Slik skatteutskrivning som nevnt har vært akseptert av ledningseierne. Selv om eiendomsskattelegging av olje- og gassrør representerer meget store verdier er ikke Øygarden kommune kjent med at noen skattyter, i den nevnte perioden, har anlagt søksmål for å få prøvd gyldigheten av praksisen. Dette tyder på at det har vært generelt akseptert at kommunene har hatt lovlig adgang til å skrive ut eiendomsskatt på anlegg som har ligget innenfor territorialgrensen så lenge denne var på 4 nautiske mil.
- Årsaken til at man før 2004 skrev ut eiendomsskatt innenfor et område ut til 4 nautiske mil var at det var dette som da var den gjeldende territorialgrensen. Hensikten var følgelig å skrive ut eiendomsskatt i områdene ut til territorialgrensen.

- Når kommunene sitt sjøområde etter utvidelsen av territorialgrensen i 2004 nå strekker seg ut til 12 nautiske mil har kommunene rett og plikt til å beskatte helt ut til denne grensen, regnet fra grunnlinjen. Det har kommunene fordi det er den til enhver tid gjeldende territorialgrensen som gjelder. Plikten til å skrive ut eiendomsskatt på det som er objekter for eiendomsskatt i det utvidede sjøområdet følger av hensynet til likebehandling av alle skattyterne i den enkelte kommunen, uavhengig av om objektene er land- eller sjøbasert.
- Øygarden kommune er ikke kjent med at noen skattyter har anlagt søksmål basert på at utskrivning av eiendomsskatt på objekt for eiendomsskatt mellom gammel og ny territorialgrense er ugyldig.

Statoil-Hydro ASA og Gassco, eller deres rettsforgjengere, kunne anlagt søksmål om beskatningsretten for sjøledningene både i forbindelse med ny alminnelig taksering i 2007, da overtakstnemnda avgjorde begjæringene om overtakst sommeren 2006, da det ble gjennomført ny alminnelig taksering i 1997 og de årene ledningene ble beskattet før anlegget sto ferdig. I prinsippet kunne de også begjært overtakst det året da terminalen ble taksert som ferdig anlegg. Det var imidlertid i 1997. I 1997 ble det følgelig både foretatt ferdigtaksering av Kollsnesterminalen og ny alminnelig taksering i kommunen. Teoretisk ville selskapene også kunne få overprøvd takstgrunnlaget dersom de lot være å betale en av de årlige terminene og kommunen av den grunn gikk til tvangsinn drivelse.

Når Statoil, og senere Statoil Hydro ASA og Gassco, ikke har anlagt søksmål mot Øygarden kommune for å få underkjent beskatningen av gassledningene ut til territorialgrensen må det etter Øygarden kommune sin oppfatning tas til inntekt for at også de nevnte selskapene har ment at et eventuelt søksmål ikke ville føre fram. I forbindelse med alle takstmøter og befaringer i tilknytning til takster over terminalen har selskapene vært representert av topp ekspertise, både teknisk, økonomisk og juridisk.

Beskatningspraksis for rørledninger i Øygarden kommune innebar en videreføring av en på det tidspunkt allerede etablert praksis på dette området, hvor Karmøy kommune beskattet Statpipe på hele sitt daværende sjøterritorium. Øygarden kommune har i denne sammenheng også tatt hensyn til det som Kommunal- og arbeidsdepartementet uttalte i sitt brev til Øygarden kommune av 30.10.1987 om utstrekningen av kystkommunene sine sjøterritorier. Kommunaldepartementet mente at disse, i henhold til "gjeldande rett", strakte seg helt ut til den norske territorialgrensen. Kommunaldepartementet sendte kopi av sitt nevnte brev til Finansdepartementet.

På bakgrunn av det som ovenfor er anført er Øygarden kommune ikke enig i det som det som departementet har anført under pkt. 12.1.1 under hovedsnittet "Innledning og sammendrag" i St.prp.nr.1 (2008-2009) om at "Adgangen til å skrive ut eiendomsskatt i sjøområdet er uklar både med hensyn til hvilke objekter som kan pålegges eiendomsskatt, og med hensyn til hvor langt ut i sjøområdet beskatningsretten strekker seg."

V. NÆRMERE OM KONSEKVENSENE FOR ØYGARDEN KOMMUNE

Dersom departementet sitt forslag blir vedtatt vil det bety at Øygarden kommune får redusert sin eiendomsskatt, basert på nåværende takstgrunnlag og en beskatningssats på 7 promille, med ca. kr. 10 mill. pr. år. Øygarden kommune vil tape ytterligere ca. kr. 1 mill. pr. år dersom det vedtatte tredje importrøret for gass fra Troll A ikke kan beskattes utenfor grunnlinjen når det står ferdig om 2-3 år. Selv om Øygarden kommune har en høy eiendomsskatt i utgangspunktet vil det nevnte beløpet bety mye både for Øygarden kommune isolert sett og for Øygarden kommune som en del av Øygarden og Sotra.

VI. FINANSDEPARTEMENTET SITT FORSLAG OM BETALING FOR BRUK AV AREALET I KYSTSONEN

Eiendomsskatten må i dag anses som en kommunal kildeskatt, som kommunen sin andel av avkastningen av eiendommene i kommunen. Spesielt fordi departementet har skrinlagt forslaget om betaling for bruk av arealet i kystsonen, mener Øygarden kommune at det ikke er riktig å beskjære eiendomsskatten slik departementet legger opp til. For eierne av olje- og gassledninger på sjøbunnen, som forslaget i praksis tilgodeser, vil dette sannsynligvis være et bortimot null-sum spill. Mesteparten av det som selskapene i så fall slipper å betale i eiendomsskatt til kommunen må de, slik regelverket nå er, betale til Staten i inntektsskatt.

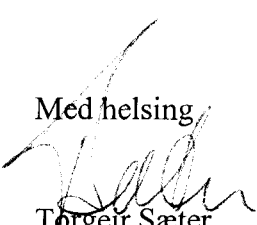
VII. OPPSUMMERING

Øygarden kommune mener at departementet sitt utgangspunkt for på nytt å fremme lovforslag om grense for utskriving av eiendomsskatt i sjø er uriktig. Det er etter kommunen sin oppfatning ikke riktig at beskatningssituasjonen er uklar. Det er etter Øygarden kommune sin oppfatning heller ingen fornuftig grunn at beskatningsretten på en del av kommunene sine territorier skal begrenses.

Dersom de aktuelle skattedebitorer selv mener at det ikke er riktig at de skal betale den skatten som kommunene har skrevet ut i 3 tiår bør de bli henvist til å ta kampen opp via domstolene.

Departementet bør trekke også dette lovforslaget tilbake.

Med helsing

Torgeir Sæter
Rådmann